

HELSETILSYNET

I SØR-TRØNDELAG

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

DERES REF./YOUR REF.:
200902073-/ATG

VÅR REF./OUR REF.:
2009/3726-734.0

DATO/DATE:
30.04.2009

Forslag om nye lovbestemmelser i lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern - hørings svar

Det vises til departementets brev av 24.04.2009 om ovennevnte. Brevet er vedlagt brev av samme dato fra Helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hansen og et høringsnotat. Nevnte korrespondanse er fremsendt Helsetilsynet i Sør-Trøndelag som vedlegg til e-post og det fremgår at Helsetilsynet i fylkene er høringsinstanser. Det er ikke gitt særskilte føringer for hørings svarene, men påpekt at høringsfristen er kort og må overholdes.

Kongen i Statsråd har oppnevnt et utvalg som skal undersøke mulig svikt i systemer og forløp knyttet til mennesker med kjent psykisk lidelse og som har tatt liv de siste fem år. Hendelser til grunn for granskingen er alvorlige og det er således naturlig at departementet vil utrede og forebygge slike hendinger i framtiden. Det er organisering og gjennomføring av dette høringen handler om.

Det er i bakgrunnsopplysningene i høringsnotatet gitt lite informasjon om hvorfor problemet er søkt løst ved å opprette et granskingsutvalg med avgrenset virketid. Et slikt valg uten begrunnelse kan lede noen til å anta at departementet har begrenset tiltro til etablerte tilsyns- og kontrollorganers løsningsevner og habilitet.

Det er heller ikke redegjort hvorfor granskingsoppdraget er begrenset til drap hvor gjerningsperson har kjent psykisk lidelse slik det beskrives i notatet. Begrepet kjent psykisk lidelse er lite presist og vil være egnet til å svekke granskingens resultat og troverdighet. Også alvorlige rusproblemer er nevnt i notatets bakgrunnsdel som vesentlig for drap, uten at dette er nærmere fulgt opp, uvisst av hvilken grunn.

Departementet anslår at problematikken de siste 5 år handler om 18 saker. Det er ingen opplysninger i høringsnotatet som synliggjør et slikt anslag. Drap er alvorlig, men i slike saker kan det være noe tilfeldig hvem og hvor mange som dør. Det redegjøres ikke for hvorfor drapsforsøk og alvorlig voldsutøvelse som kunne medført død, er utelukket fra granskingen. Kjent psykisk lidelse og drap er inkluderingskriteriet, men fra et systemperspektiv burde også drap begått av personer hvor psykisk lidelse etter omstendighetene burde vært kjent være av interesse.

Departementet beskriver undersøkelser fra Rasmussen utvalget og Statens helsetilsyn for deler av problemområdet og hvor det er avdekket betydelige mangler. Det er ikke redegjort for hvordan departementet har nyttegjort seg denne kunnskap eller om det er gitt styringssignaler for kvalitetssikring av tjenester over tid, som er egnet til å ivareta problemstillinga i utvalgets mandat. Det er i høringsnotatet ikke begrunnet hvorfor departementet velger å bruke et midlertidig undersøkelsesutvalg for å håndtere saksområdet framfor å nytte etablerte tilsynsorgan. En nødvendig tilrettelegging i regelverket kan vel logisk sett knyttes til tilsynsorgan så vel som til et tidsavgrenset utvalg.

Departementet forutsetter at det belyste problem kan løses på grunnlag av granskingsutvalgets datainnsamling og vurderinger. Høringsinstansen synes dette er en optimisme som det vil være vanskelig å leve opp til med en så omfangsrik definisjon - "kjent psykisk lidelse". Det har etter høringsinstansens oppfatning, så langt vært vanskelig å finne sikker kunnskap om causalitet og innbyrdes påvirkning av ulike variabler i slike saker.

Problemområdet departementet griper fatt i er alvorlig og det er således viktig at det gjøres grep for å løse problemene. Om det foreslåtte granskingsutvalg er den rette eller optimale løsning har høringsinstansen ingen sikker mening om. Siden høringsfristen er uvanlig kort, savnes det større faktagjengivelse i høringsnotatet for hvilke kunnskap som er lagt til grunn for de avgrensninger og definisjoner som er gjort.

Når det gjelder de juridiske og lovtekniske sider, har vi ingen merknader til høringsnotatet.

Med hilsen

Jan Vaage
fylkeslege

Endre Beversmark
rådgiver

Dir. innvalg, saksbehandler: 73 19 93 08